

Kapitalizacija znanja

Tehnologijsko osuvremenjivanje poduzeća i uvođenje naprednih tehnologija, odnosno novih proizvodnih i poslovnih programa pokretači su gospodarskog razvoja. Model koji se u uspješnim gospodarstvima potvrdio kao nenadomjestiv u vođenju ovih procesa jest neposredna suradnja, odnosno sudjelovanje znanstvenika i stručnjaka iz javnih i privatnih znanstvenoistraživačkih instituta i fakulteta sa znanstvenim jezgrama u industriji i ostalim gospodarskim subjektima.

Program Hrvatskog inovacijskog tehnologijskog razvitka (HITRA) te izvedbene dokumente, Smjernice za provedbu Programa hrvatskog inovacijskog tehnologijskog razvitka uključivanjem domaćeg znanstvenoistraživačkog potencijala i Uredbu o postupku provedbe programa Razvoj na znanju utemeljenih poduzeća, te uvjetima i načinu financiranja programa (N.N. 33/2001), prihvatila je Vlada Republike Hrvatske 5. travnja 2001.

Osnovni je cilj programa HITRA uspostavljanje inovacijskog tehnologijskog sustava kojim će se: mobilizirati znanstveno-istraživački potencijali i ljudski resursi u Hrvatskoj na stvaranju i uvođenju naprednih tehnologija i proizvoda više dodane vrijednosti, a koji će rezultirati poslovnim uspjehom, tj. gospodarskim razvojem i rastom;

potaknuti različite metode i instrumente financijske i institucijske potpore bržeg tehnologijskog razvitka. Program HITRA ostvaruje se kroz dva komplementarna potprograma: Potprogram TEST (Tehnologijski istraživačko-razvojni projekt) predviđen je za financiranje pretkomercijalnih istraživačkih djelatnosti na razvoju novih tehnologija (proizvod, proces, usluga) do etape izrade izvornih rješenja (prototip, pilot rješenje). Svrha potprograma TEST jest ostvarivanje izravne suradnje istraživača i gospodarstvenika sa subjektima iz znanstvenog i gospodarskog sektora u razvoju novih proizvoda i tehnologija. Potprogram RAZUM (Razvoj na znanju utemeljenih poduzeća) predviđen je za financiranje poduzetničkih projekata (osnivanje, razvoj i rast tvrtke) temeljenih na novim tehnologijama i proizvodima više dodane vrijednosti.

Program HITRA prvi je Vladin program koji izravno potiče i financira kapitalizaciju znanja kroz industrijski i gospodarski razvoj u svrhu oživljavanja gospodarstva.

U razdoblju od 2001. do 2005. godine, uloženo je oko 222 mln kn (30 mln eura) u tehnološke projekte u sklopu programa HITRA, a rezultat je nekoliko projekata blizu tržišne iskoristivosti.

Uredbom Vlade RH (N.N. 81/2006) i Smjernicama za poticanje inovacijskog tehnologijskog sustava usvojenim zaključkom Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj 17. srpnja 2006. donesena je odluka o prelasku programa TEST s Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (tprojekti.mzos.hr) na Hrvatski institut za tehnologiju (HIT d.o.o.). HIT d.o.o. osnovan je u ožujku 2006., kao odraz potrebe za preustrojem i značajnim proširenjem djelatnosti dotadašnjega Instituta za tehnologijsku politiku i razvoj. Programom TEST financiraju se pretkomercijalne istraživačke djelatnosti na razvoju novih tehnologija (proizvodi/procesi/usluge) do faze izrade originalnih rješenja (prototip, pilot rješenje) te istraživanja koja povezuju temeljne znanosti i njihovu tehnologijsku primjenu, a značajna su za razvoj industrija i gospodarskih grana.

Ministarstva znanosti i tehnologije. Novi RAZUM jest Program komercijalizacije inovacija, koji provodi BICRO, a cilj mu je osigurati održivi porast broja poduzeća utemeljenih na znanju. Koristit će se kao začetni fond za razvoj na znanju utemeljenih privatnih ili većinski privatnih poduzeća koja se koriste tradicionalnom tehnologijom, ili/i za poduzeća temeljena na tehnologiji za koja se očekuje da bi mogla imati znatan utjecaj na ekonomski razvoj. Program djeluje na temelju potpore javnoga sektora i ostalih izvora financiranja (kao što su HBOR - Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva RH, FRZ - Fond za razvoj i zapošljavanje te zajam Svjetske banke), koji, u obliku uvjetnih zajmova, financiraju 70% troškova projekata, a preostalih 30% dolazi od privatnoga sektora. Poslovno-inovacijski centar Hrvatske - BICRO d.o.o. osnovala je Vlada RH 1998. godine radi provedbe vladinih programa potpore tehnologijskom razvoju i poboljšanju konkurentnosti nacionalnog gospodarstva kao glavnog čimbenika razvoja svakog društva.

Cilj Vlade Republike Hrvatske je unaprijediti suradnju znanstvene zajednice i gospodarstvenika u rješavanju konkretnih tehnologijskih, proizvodnih i poslovnih problema radi plasmana proizvoda na tržište te praćenja i možebitnog prijenosa najnovijih tehnologijskih saznanja, metoda i tehnika. Kao krajnji rezultat očekuje se oživljavanje istraživanja u gospodarstvu, odnosno osnaživanje postojećih i nastanak novih istraživačko-razvojnih jezgri u industriji korištenjem domaćih znanstveno-istraživačkih potencijala.

Programska komponenta Međunarodna suradnja ima za cilj integraciju HIT-a u europski obrazovno-istraživački i razvojno-tehnologijski sustav na više razina - strateškoj, taktičkoj i operativnoj. Program TEST je u svom djelovanju postao temeljna djelatnost HIT-a, a čini poveznicu između znanja, tehnologije i gospodarstva te povećava prepoznatljivost Instituta usmjeravajući ga prema centru izvrsnosti.

HIT se proširio i na druga područja kao što su međunarodna suradnja pod koju spadaju tehnologijske platforme, Sedmi okvirni program (FP7) i predpristupni fondovi. Nadalje, osnovan je odjel Poslovne inteligencije (*Business Intelligence*) te odjel Tehnologijskog predviđanja (*Technology Foresight*). Kao temeljni instrumenti realizacije RAZUM programa u institucijskom se smislu pojavljuju mreža tehnologijskih centara koju čine Poslovno-inovacijski centar Hrvatske - BICRO d.o.o. i tehnologijski centri u sustavu potpore